

Машченко Ольга Миколаївна

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри географії та методики її навчання

Службова адреса: м. Полтава, вул.
Остроградського, буд.2, кімната 9, кафедра
географії та методики її навчання

E-mail: mashchenko1960@gmail.com

Трудова і професійна діяльність. У 1982 році закінчила географічний факультет Київського університету імені Т. Г. Шевченка за спеціальністю «географія» з присвоєнням кваліфікації «географ, географ-краєзнавець, методист туристсько-екскурсійної справи, викладач». За результатами навчання одержала диплом з відзнакою.

Працювала на посадах асистента кафедри географії Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка, кафедри фізичної географії та геології Криворізького державного педагогічного інституту, асистента та старшого викладача кафедри спеціальних географічних дисциплін та географії Полтавського державного педагогічного інституту. З 1998 по 2001 роки виконувала обов'язки наукового співробітника лабораторії інтеграції змісту шкільної освіти Інституту педагогіки АПН України.

З лютого 2002 року і по теперішній час займаю посаду доцента кафедри географії та методики її навчання у Полтавському національному педагогічному університеті.

Захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01–загальна педагогіка та історія педагогіки. Тема дисертаційного дослідження – «Формування системи знань про природу під час вивчення інтегрованих курсів з природознавства у 5-6 класах». Захист відбувся у Луганському державному педагогічному

університеті імені Тараса Шевченка. Керівник дисертаційної роботи – дійсний член АПН України, доктор педагогічних наук, професор В.Р.Ільченко.

Нагороджена двома грамотами ректора Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка та Почесною грамотою Полтавської міської ради.

Навчальна і методична робота. Викладаю низку фізико-географічних дисциплін як компонентних: метеорологію та кліматологію, геоморфологію та палеогеографію, так і комплексних: загальне землезнавство з основами теорії фізичної географії, ландшафтознавство. Особливе місце займає інтегрований світоглядний курс «Сучасна природничо-наукова картина світу». Значну частку моєї викладацької діяльності складають курси геоекологічного змісту: «Геоекологія», «Геоекологічне обґрунтування проектів природокористування». Відповідно до власної вузької освітньої спеціалізації та на основі досвіду практичної роботи у сфері туристично-екскурсійної діяльності займаюся навчальними дисциплінами «Організація екскурсійних послуг», «Екскурсознавство» тощо. Проводжу навчальні польові практики зі спеціальності.

Розроблено навчальних та навчально-методичних посібників для студентів вишів – 12; авторських навчальних програм для дисциплін підготовки майбутніх учителів географії та історії, екологів – 12; методичних рекомендацій до лабораторних та практичних занять для студентів та магістрантів спеціальностей «географія», «історія та географія», «екологія та охорона навколишнього природного середовища» - 17.

Наукова робота. У галузі фізичної географії та ландшафтознавства опублікувала 27 праць, в галузі методики навчання географії в школі зроблено 38 публікацій, в напрямку методики викладання географічних дисциплін у вишах здійснено 42 розробки, в галузі методика навчання природознавства є 29 праць, в сфері інтегративного підходу в організації навчання освітньої галузі «Природознавство» представлено 11 публікацій, з

тематики географічного краєзнавства є 25 друкованих праць, галузь екологічних досліджень та екологічної освіти представлена 11 публікаціями.

Загальна кількість наукових та методичних друкованих праць Мащенко О.М. становить більше 260 найменувань. З них зокрема, монографій -2; підручників для учнів середньої школи з грифом МоїН – 2; посібників для учнів середньої школи з грифом МоїН – 3; навчальних програм для учнів середньої школи з грифом МоїН - 1; підручників для учнів без грифу МоїН – 3; посібників для учнів без грифу МоїН - 3; розділів у методичних посібників для учителів - 17; статей у наукометричних та фахових виданнях – 18; статей у зарубіжних виданнях - 3; статей в інших виданнях та збірниках наукових праць - 36; матеріалів конференцій та тез - 57; навчальних та навчально-методичних посібників для студентів вишів – 12; авторських навчальних програм для дисциплін підготовки майбутніх учителів географії та історії, екологів – 12; методичних рекомендацій до лабораторних та практичних занять для студентів та магістрантів спеціальностей «географія», «історія та географія», «екологія та охорона навколишнього природного середовища» - 17.

Організаційна робота. З 1996–го року - член журі 3-го етапу Всеукраїнської олімпіади школярів з географії у Полтавській області. З 2 000-го року Ольга Миколаївна виконує обов'язки члена журі Полтавського міського та обласного етапів Всеукраїнського конкурсу наукових робіт учнів МАН України. У 2001 році була членом журі Всеукраїнського турніру юних географів.

Основні публікації доцента Мащенко О.М.

Підручники для середньої школи з грифом МОН:

1. Довкілля-5.Екологія. Природознавство.Підр. для учнів 5 класу середніх загальноосвітніх шкіл. – Полтава:ПОПОПП, 1977. - 124 с. (у співавт.)
2. Довкілля-5: Підр. для учнів 5 класу – Полтава: ПОПОПП, 2 000. - 108 с. (у співавт.)

3. Довкілля-6. : Підр. для учнів 6 класу. Основні системи природи. Ч.2. – Полтава: ПОПОПП, 2 000. - 84 с. (у співавт.).

4. Загальна географія: Підруч. для 6 кл. загальноосв. навч. закладів – Полтава: Довкілля- К, 2006. – 242с. (у співавт.).

Посібники для середньої школи з грифом МОН:

1. Довкілля-5.Вип.2. Навч. посібн. з інтегрованого курсу для учнів 5 класу за експеримент. програмами . – Полтава: ПОПОПП, 1995.- 72 с. (у співавт.);

2. Довкілля-6. Вип.3. Навч. посібн. з інтегрованого курсу для учнів 6 класу за експеримент. програмами – Полтава:ПОПОПП, 1995.- 76 с. (у співавт.);

3.Географія. 6 клас. Педагогічний програмний засіб для загальноосвітніх навчальних закладів. Версія 1.0. – К.: ЗАТ «Транспортні системи» (Рекомендовано Міністерством освіти і науки України, лист № 1/11-7713 від 27.12.2006 року) (у співавт.).

Програми для середньої школи з грифом МОН:

1. Програма для середньої загальноосвітньої школи. Природознавство. – К.: Перун, 1996. - 200 с. (у співавт.);

2.Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Природознавство . Довкілля. Географія. – Полтава: «Довкілля-К», 2003. - 204 с. (у співавт.).

Посібники для вищої школи:

1. Шкільний курс природознавства та методика його викладання. Навчальний посібник. - Полтава: Вид-во ПДПУ, 2005. – 66 с.;

2. Метеорологія та кліматологія. Навчальний посібник. – Полтава: Друкарська майстерня, 2009.–42 с.

3. Гідрологія та геоморфологія. Навчальний посібник. – Полтава: ПДПУ, 2009. – 76 с.

4. Загальне землезнавство. Навч. посібник.– Полтава: ПНПУ, 2010. - 62 с.

5. Метеорологія та кліматологія. Навчальний посібник. – Полтава: ПНПУ, 2010. - 72 с.

6. Основи ландшафтознавства. Навчальний посібник. – Полтава: ПНПУ, 2010. - 86 с.

7. Методика навчання природознавства. Навчальний посібник. - Полтава: ПНПУ, 2013. – 63 с.
8. Геоєкологія. Ч.1. Природокористування та екологічні проблеми геосфер: навч. посіб. для студ. спец. «Географія». – Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2015. - 54 с.
9. Геоєкологія. Ч.2. Сучасна екологічна криза та шляхи її вирішення: навч. посіб. для студ. спец. «Географія». – Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2015. - 26 с.
10. Геоморфологія. Ч.1. Рельєфоутворення: навч. посіб. для студ. спец. «Географія». – Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2015. - 53 с.
11. Геоморфологія та палеогеографія. Ч.2. Зональні типи морфоскульптур суходолу: навч. посіб. для студ. спец. «Географія». – Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2016. - 32 с.
12. Зональні біогеоценози і ландшафти Землі: Навчально-наочний посібник у форматі електронних презентацій. – 1 електрон. опт. диск (+ DVD-ROM, 1,3 Gb) ; та текстовий методичний супровід до самостійної роботи студентів (32 с.) /Л.М.Булава, О.М.Мащенко. – Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2017

Монографії

1. Географічна освіта в контексті історії Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (1914 – 2014 роки) : Монографія / Л. М. Булава, С. М. Шевчук, О.М. Мащенко. – Полтава, 2014. – 158 с.
2. Історія підготовки вчителів географії та природознавства на Полтавщині (1914 – 2014 роки) : монографія / Л. М. Булава, С. М. Шевчук, О.М. Мащенко. – Полтава : ПОППО, 2015. –158 с.

Статті у наукометричних та фахових виданнях

1. Мащенко О.М. Формування системи фізико-географічних знань у студентів географічних спеціальностей // Географія і сучасність. Зб. наук. праць НДПУ імені М.П.Драгоманова. ВИП. 7. – К.: 2002- С.210-217.

2. Мащенко О.М. Мотивація навчальної діяльності школярів в умовах особистісно-орієнтованого навчання // Збірник наукових праць ПДПУ. - вип. 5(38) Серія "Педагогічні науки". - Полтава: Вид-во "АСМІ", 2005. – С. 29-39.
3. Мащенко О.М. Еколого-просвітницький потенціал сучасної географічної освіти в Україні / О.М.Мащенко, Л.М.Булава // Постметодика. – 2012. - № 6. – С. 43-48.
4. Формування системи фізико-географічних знань школярів на основі загальних географічних закономірностей / Л.М.Булава, О.М.Мащенко // Постметодика.- 2014.- №3.- С. 34-37.
5. Загальноосвітні навчальні заклади Полтавщини напередодні української революції /Л.М.Булава, О.М.Мащенко//Постметодика.–2015. - №3. - С.32-39.
6. Професійні навчальні заклади Полтавщини напередодні української революції /Л.М.Булава, О.М.Мащенко // Постметодика, 2016. - №1.–С. 22 -30
7. Історична, філософська та природничо-географічна освіта в Полтавському педагогічному інституті (грудень 1919 року – квітень 1921 року / Л.М. Булава, П.А.Кравченко, О.М. Мащенко // Історична пам'ять. – Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2017. Вип.37. – С.59-65.
8. Полтавський учительський інститут і Антон Семенович Макаренко у 1917 році / Л.М. Булава, О.М. Мащенко // Витоки педагогічної майстерності: зб. наук. праць / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2018. – Випуск 21. – С. 35-40. Index Copernicus
9. Історія Полтавського учительського інституту до 1918 року: повертаючись до проблеми / Л.М. Булава, О.М. Мащенко, А.А. Ткаченко // Витоки педагогічної майстерності: зб. наук. праць / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2018. – Випуск 22. – С. 49-52. Index Copernicus
10. Формування системи геоморфологічних знань майбутніх учителів географії та фахівців з наук про Землю / О.М. Мащенко, Л.М. Булава // Витоки педагогічної майстерності: зб. наук. праць / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2019. – Випуск 23. – С.132-135. Index Copernicus

Публікації в міжнародних виданнях:

1. Систематизация знаний о природе учащимися 5-6 классов // Образовательная модель «Логика природы. Технологии интеграции содержания естественнонаучного образования. Сб. научн. трудов. - М.: 2003. - С.112-116.
2. Інтегративний потенціал географічних знань в освітній галузі «природознавство» шкільної освіти України // Непрерывное географическое образование: новые технологии в системе высшей и средней школы Материалы IV международной научно-практической конференции. - Гомель: . ГГУ им. Ф.Скорины, 2013.- С.165-168. (у співавт.).
3. Концепція розвитку неперервної географічної освіти в Україні (в контексті проектів закону про вищу освіту // Непрерывное географическое образование: новые технологии в системе высшей и средней школы Материалы IV международной научно-практической конференции. - Гомель: . ГГУ им. Ф.Скорины, 2013.- С. 62-64. (у співавт.).